

สารบัญ

บทคัดย่อ.....	(1)
กิตติกรรมประกาศ.....	(3)
บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
1. ความเป็นมาของการศึกษา.....	1
2. วัตถุประสงค์ของการศึกษา.....	4
3. ขอบเขตของการศึกษา.....	4
4. สมมุติฐานของการศึกษา.....	5
5. วิธีของการศึกษา.....	5
6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	5
2 แนวความคิดการตรวจสอบก่อนการพิจารณาคดี	
และระบบการดำเนินคดีอาญา.....	6
1. การตรวจสอบตามหลักประกันสิทธิของพลเมือง.....	6
1.1 การตรวจสอบคดีตามหลักสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน.....	7
1.2 การตรวจสอบคดีตามหลักรัฐธรรมนูญ	
และกฎหมายภายในของไทย.....	8
2. ระบบการดำเนินคดีอาญากับรูปแบบการตรวจสอบคดีอาญา.....	10
2.1 รูปแบบการตรวจสอบคดีของระบบตรวจสอบข้อเท็จจริง	
(Inquisitorial System).....	10
2.1.1 แนวความคิดของการตรวจสอบคดี	
ของระบบตรวจสอบข้อเท็จจริง.....	10
2.1.2 รูปแบบการตรวจสอบคดีขององค์กรที่ทำหน้าที่	
ตรวจสอบข้อเท็จจริง.....	13

2.2 รูปแบบการตรวจสอบคดีของระบบการต่อสู้	
ระหว่างคู่ความ (Adversarial System).....	13
2.2.1 แนวความคิดเกี่ยวกับการตรวจสอบคดี	
ของระบบต่อสู้ระหว่างคู่ความ.....	13
2.2.2 รูปแบบการตรวจสอบคดีขององค์กร	
ที่ทำหน้าที่ตรวจสอบข้อเท็จจริง.....	14
2.3 เปรียบเทียบรูปแบบการตรวจสอบคดีอาญา	
แบบตรวจสอบข้อเท็จจริงกับแบบต่อสู้ระหว่างคู่ความ.....	15
3. ระบบการดำเนินคดีอาญาและรูปแบบการตรวจสอบคดีของไทย.....	16
3.1 รูปแบบการดำเนินคดีอาญาตามหลักกฎหมายไทย.....	16
3.1.1 ขั้นตอนการดำเนินคดีขั้นก่อนการพิจารณา	
(Pre-trial stage).....	16
3.1.2 ขั้นตอนการดำเนินคดีขั้นพิจารณาคดีของศาล	
(Trial stage).....	17
3.2 วิวัฒนาการของกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา.....	18
3.2.1 ยุคกฎหมายจารีตนครบาล.....	18
3.2.2 ยุคการปฏิรูประบบกฎหมายวิธีพิจารณา	
ความอาญาจนถึงปัจจุบัน.....	18
3 มาตรการตรวจสอบชั้นสอบสวนและฟ้องร้อง.....	21
1. การตรวจสอบคดีชั้นสอบสวนฟ้องร้องของกลุ่มประเทศคอมมอนลอว์	
(Common Law).....	21
1.1 การตรวจสอบคดีอาญาโดยตำรวจ.....	21
1.1.1 รูปแบบขององค์กรตำรวจในกลุ่มประเทศ	
คอมมอนลอว์.....	22
1.1.2 บทบาท อำนาจหน้าที่ของตำรวจ.....	25

1.1.2.1 การจับและการควบคุม (arrest and detention).....	26
1.1.2.2 การค้น (search).....	30
1.2 การตรวจสอบคดีอาญาโดยอัยการ.....	32
1.2.1 ลักษณะโดยทั่วไปขององค์การอัยการ.....	32
1.2.2 อัยการกับบทบาทการฟ้องคดีอาญา และการตรวจสอบการสอบสวนของตำรวจ.....	36
1.2.3 การตรวจสอบการใช้อำนาจของอัยการ.....	38
2. การตรวจสอบคดีชั้นสอบสวนฟ้องร้องของกลุ่มประเทศซีวิลลอว์ (Civil Law).....	40
2.1 ตำรวจกับบทบาท อำนาจ และหน้าที่ในการตรวจสอบ คดีอาญา.....	41
2.2 บทบาทของอัยการในการสอบสวนฟ้องร้องดำเนินคดีอาญา.....	43
3. การตรวจสอบคดีชั้นสอบสวนฟ้องร้องตามประมวลกฎหมาย วิธีพิจารณาความอาญาของไทย.....	45
3.1 บทบาทของตำรวจในการค้นหาความจริงในคดีอาญา.....	46
3.1.1 การใช้มาตรการบังคับของตำรวจ.....	46
3.1.1.1 การจับและการค้น.....	46
3.1.1.2 ผลของการจับ การค้น ที่ชอบด้วยกฎหมาย.....	49
3.1.1.3 ผลของการจับ การค้น ที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย.....	50
3.1.2 การสอบสวนเป็นเงื่อนไขของการฟ้อง.....	52
3.1.3 ตำรวจกับการวางตัวเป็นกลาง.....	55
3.1.4 การสิ้นสุดอำนาจการสอบสวนของพนักงาน สอบสวน.....	56
3.2 อัยการกับการฟ้องคดีอาญา.....	57
3.2.1 การตรวจสอบจำนวนการสอบสวนของพนักงาน สอบสวน.....	58

3.2.2 การรวบรวมพยานหลักฐานในชั้นอัยการ.....	58
3.2.3 การใช้ดุลพินิจในการสั่งฟ้องหรือไม่ฟ้องผู้ต้องหา.....	59
3.2.4 การตรวจสอบการใช้อำนาจสั่งคดีของอัยการ.....	60
3.3 เปรียบเทียบระบบการค้นหาความจริงของไทย	
กับต่างประเทศในขั้นตอนการสอบสวนฟ้องร้อง.....	61
3.4 สภาพปัญหาของกระบวนการตรวจสอบคดี	
ในชั้นสอบสวนฟ้องร้อง.....	62
4. การตรวจสอบข้อเท็จจริงของคดีตามกฎหมาย	
ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต.....	64
4.1 ขั้นตอนการตรวจสอบของคณะกรรมการ ป.ป.ช.	65
4.2 รูปแบบการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช.	
เปรียบเทียบกับ การสอบสวนของพนักงานสอบสวน.....	67
4.3 รูปแบบการดำเนินคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง.....	69
4 การตรวจสอบก่อนการพิจารณาคดีโดยศาล.....	72
1. การตรวจสอบก่อนการพิจารณาโดยศาลในกลุ่มประเทศ	73
คอมมอนลอว์ (Common Law)	
1.1 ลักษณะการดำเนินคดีอาญา.....	74
1.2 กระบวนการตรวจสอบคดีโดยศาลก่อนการพิจารณา.....	76
1.2.1 การตรวจสอบคดีก่อนการพิจารณาตาม	
หลักกฎหมายของประเทศสหรัฐอเมริกา.....	76
1.2.1.1 วัตถุประสงค์ของการตรวจสอบคดี.....	76
1.2.1.2 เครื่องมือการตรวจสอบที่ทำให้ศาล	
เกิดความมั่นใจที่จะประทับฟ้อง.....	77
1.2.1.3 หลักเกณฑ์การตรวจสอบคดี	
(ไต่สวนมูลฟ้อง).....	79
1.2.2 การตรวจสอบคดีก่อนการพิจารณาตาม	
หลักกฎหมายของประเทศอังกฤษ.....	81
1.2.2.1 วัตถุประสงค์ของการตรวจสอบคดี.....	81

1.2.2.2 เครื่องมือการตรวจสอบที่ทำให้ศาล เกิดความมั่นใจที่จะประทับฟ้อง.....	81
1.2.2.3 หลักเกณฑ์การตรวจสอบคดี (ไต่สวนมูลฟ้อง).....	82
2. การตรวจสอบก่อนการพิจารณาโดยศาล	
ในกลุ่มประเทศซีวิลลอว์ (Civil Law).....	84
2.1 ระบบศาลและลักษณะการดำเนินคดีอาญา.....	84
2.2 กระบวนการตรวจสอบคดีโดยศาลก่อนการพิจารณา.....	86
2.2.1 การตรวจสอบคดีก่อนการพิจารณาตาม หลักกฎหมายของประเทศฝรั่งเศส.....	87
2.2.1.1 แนวความคิดของการตรวจสอบคดี.....	87
2.2.1.2 เครื่องมือการตรวจสอบที่ทำให้ศาล เกิดความมั่นใจที่จะประทับฟ้อง.....	88
2.2.2 การตรวจสอบคดีก่อนการพิจารณาตาม หลักกฎหมายของประเทศเยอรมนี.....	91
2.2.2.1 แนวความคิดของการตรวจสอบคดี.....	91
2.2.2.2 เครื่องมือการตรวจสอบที่ทำให้ศาล เกิดความมั่นใจที่จะประทับฟ้อง.....	92
3. การตรวจสอบก่อนการพิจารณาโดยศาลของประเทศไทย.....	94
3.1 การไต่สวนมูลฟ้องโดยศาลปรีศภาในอดีต.....	95
3.1.1 ประวัติความเป็นมาของศาลปรีศภา.....	95
3.1.2 อำนาจการพิจารณาคดีและไต่สวนมูลฟ้องของ ศาลปรีศภา.....	96
3.1.3 กระบวนการไต่สวนมูลฟ้องของศาลปรีศภา.....	96
3.1.4 ข้อสังเกตเกี่ยวกับกระบวนการไต่สวนมูลฟ้อง.....	97
3.2 การไต่สวนมูลฟ้องโดยศาลแขวงในอดีต.....	98
3.2.1 ประวัติความเป็นมาของศาลแขวง.....	98
3.2.2 อำนาจการพิจารณาคดีและไต่สวนมูลฟ้องของ ศาลแขวง.....	99

3.2.3 กระบวนการได้สวนมูลฟ้องของศาลแขวง.....	100
3.3 การตรวจสอบก่อนการพิจารณาคดีของศาล (ได้สวนมูลฟ้อง)	
ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาของไทยปัจจุบัน.....	102
3.3.1 แนวคิดของการได้สวนมูลฟ้องของศาล.....	102
3.3.2 ความหมายและวัตถุประสงค์ของการได้สวนมูลฟ้อง....	104
3.3.3 หลักเกณฑ์การได้สวนมูลฟ้อง.....	105
3.3.3.1 กระบวนการได้สวนมูลฟ้อง	
กรณีอัยการเป็นโจทก์.....	106
3.3.3.2 กระบวนการได้สวนมูลฟ้อง	
กรณีราษฎรเป็นโจทก์.....	108
3.3.4 คำสั่งของศาลในกระบวนการได้สวนมูลฟ้อง.....	109
3.3.5 การอุทธรณ์คำสั่งของศาล.....	109
3.3.6 การนำบทบัญญัติว่าด้วยการสอบสวนและ	
การพิจารณาคดีมาใช้กับการได้สวนมูลฟ้อง.....	110
3.3.7 หลักปฏิบัติของศาลไทยในการได้สวนมูลฟ้อง.....	110
3.3.7.1 การรับฟังพยานหลักฐานของศาล	
ในการได้สวนมูลฟ้อง.....	110
3.3.7.2 การชั่งน้ำหนักพยานหลักฐาน	
ในการได้สวนมูลฟ้อง.....	111
3.3.7.3 การพิจารณาและมีคำสั่งของศาล	
ว่าคดีมีมูลหรือไม่มีมูล.....	111
3.3.7.4 แนวคำวินิจฉัยของศาลใน	
การสั่งว่า “คดีมีมูล”.....	112
5 บทสรุปและข้อเสนอแนะ.....	114
บรรณานุกรม.....	124